

[Over ons](#) [Blog](#) [Kalender](#) [Oproep 2020](#) [Oproep 2020 organisaties](#)

[Inloggen](#)

[Registreren](#)

268 Verhalen

Ontdek
[Voeg toe](#)

63 Oproepen

Ontdek
[Voeg toe](#)

Mediatheek

Een duurzame onderwijskundige doorstart na een welverdiende vakantie!

Pieter Sprangers - Onderwijsdesigner

Thema('s): [Evalueren van werking van de school](#)

Wat een rollercoaster de voorbije weken! Leerlingen, leraren, ouders en schoolleiders hebben zich tegen sneltreintempo heruitgevonden, veel waardering daarvoor.

De slaapkamer werd ineens een klaslokaal. Ouders werden coach van het leerproces van hun kind(eren). Leraren omarmden technologische mogelijkheden en deden grote inspanningen om jongeren individueel te bereiken. Schoolleiders ondersteunden hun collega's tenvolle en pasten de schoolorganisatie meermaals aan.

We werden bijkomend geconfronteerd met de harde realiteit van de sociale ongelijkheid, omdat niet al onze leerlingen thuis beschikken over een gepaste leeromgeving voor afstandsonderwijs. We hebben mogelijk ook minder aandacht besteed aan persoonsvorming en de relationele component van het leren. En hebben we niet teveel krampachtig gepoogd de real-life-klasomgeving te kopiëren naar de online-wereld, o.a. door een overdaad aan 'slappe' virtuele klassen in te richten? Sommige scholen hebben uitdrukkelijk leerlingen, ouders en leraren bevestigd en hebben waardevolle inzichten verworven over hun ervaringen met het online lesgeven van de voorbije maanden en of er ook effectief kwaliteitsvol onderwijs gerealiseerd werd.

Maar waarom nu eerst niet even met z'n allen 'ontzorgen', 'met de haren in de wind'?

Leerlingen wensen we vooral deugdvolle zomerkampen en zomervakanties toe en enkel in zeer beperkte mate zomerklassen. Inzichten vanuit de wetenschap geven immers aan dat het rendement van zomerklassen vaak zeer twijfelachtig is. Enkel in het geval er voldaan wordt aan duidelijke en specifieke randvoorwaarden (bv. betrokkenheid van ouders) kunnen zomerklassen enige vorm van rendement opleveren.

En dan komt een wereld van mogelijkheden in ons vizier!

Heel wat leerlingen hebben de afgelopen weken écht deugd gehad aan het zelf in handen kunnen nemen van hun leerproces: eigenaarschap ervaren, plannen en keuzes mogen maken, met als gevolg een verbeterde motivatie en leerervaring. Vanzelfsprekend is dat niet. Hier kunnen we als leraren het verschil maken door leerlingen actief te ondersteunen in de ontwikkeling van hun 'self-regulated learning skills'. Broodnodig ook in het kader van het levenslang leren waar we in Vlaanderen nog ondermaats scoren. Want

is onderwijzen ook niet de 'weg wijzen' naar het plezier van een leven lang leren, van onderzoeken en verdiepende studie?

Zouden we in de toekomst ook niet aan onze schoolorganisatie kunnen sleutelen en leren in het klaslokaal afwisselen met leren op afstand waarbij leerlingen van thuis uit leren of op locatie? Moet al het leren zich nog in een schoolgebouw afspelen? De experimenten die ik in het kader van mijn wetenschappelijk onderzoek bij hogeschoolstudenten heb opgezet, tonen duidelijk de voordelen van 'nomadisch leren' aan: verhoogd leerplezier en toename van krachtige extra-curriculaire leeractiviteiten om er maar enkele te noemen. De studenten trekken met de docent doorheen de stad om nomadisch leren mogelijk te maken in nachtclubs, partyzones, sites voor circulaire economie, lege winkelpanden ... De afwisseling van leren in het klaslokaal met afstandsonderwijs (thuis) en nomadisch leren kan leiden tot vele opportuniteiten:

- verhoogde motivatie;
- ontwikkeling van 'self-regulated learning skills';
- tijdsblokken in het lessenrooster waarbinnen leraren geen synchroon onderwijs meer bieden en 'eindelijk' tijd hebben om in teacher teams aan onderwijsontwikkeling te werken én zichzelf te professionaliseren binnen professionele leergemeenschappen;
- verminderde budgetten voor bakstenen; de torenhoge investeringen voor schoolgebouwen wurgen maar al te vaak scholen waardoor er ondermeer bijzonder weinig middelen gaan naar professionalisering van leraren.

Durf buiten de kaders te denken en stel de leerling centraal! Plaatsen we immers niet veel te vaak 'lesorganisatie, lessenroosters, beperkingen van klaslokalen' voor op 'onderwijsdesign, motivatie, leerrendement en leerervaring'?

Schools need to be future building, not future proofing ...

Naast het ingrijpen in de schoolorganisatie, staan we ook aan de vooravond van een sterk toegenomen mate van 'blended learning' waarbij we leren in de online wereld (zowel op afstand als in de klas) naast face-to-face onderwijs als het 'nieuwe normaal' zullen ervaren. En laat ons eerlijk wezen: de voorbije maanden hebben we ons als leraren sterk gemotiveerd én met goede bedoelingen in de 'technologie' gestort maar was ons onderwijs wel altijd even krachtig en kwaliteitsvol? Hebben we wel een sterke didactiek neergezet tijdens onze virtuele klassen? Hoe activeerden we voorkennis, hoe motiveerden we leerlingen en lieten we ze samenwerken, hoe gaven we rijke feedback?

De voorbije maanden heb ik als procesbegeleider een unieke inkijk gekregen achter de (laptop)schermen van leraren en schoolleiders in Vlaanderen en Nederland. Ik heb het voorrecht gehad met hen aan de slag te mogen gaan rond kwaliteitsvolle digitale didactiek en een toekomstgerichte aangepaste schoolorganisatie. Samen met teacher teams gingen we op zoek naar de wijze waarop ze best concreet kwaliteitsvol onderwijs kunnen neerzetten in een onlinewereld en zo het verschil kunnen maken door de relationele component van het leren uitdrukkelijk waar te maken. We ontwikkelden een *'trijageboom kwaliteitsvolle didactiek@'* die het voor schoolleiders mogelijk maakt om hun leraren gepersonaliseerd te ondersteunen. Bijkomend designden we vanuit onze jarenlange begeleidingspraktijk en flankerend wetenschappelijk onderzoek een model en bijhorende tool ter ondersteuning van schoolleiders om oordeelkundig een digitale (EdTech) transformatie in hun school mogelijk te maken, dit vooral met de focus op het 'leren van de leerlingen'.

1 september 2020 zal niet meer hetzelfde zijn als de eerste schooldag zoals we die voorheen zo goed kenden. We kijken met z'n allen reikhalzend uit naar verbluffend onderwijs. Om dat mogelijk te maken voor alle lerenden (leerlingen, leraars, schoolleiders, ouders), geven we u hierbij graag nog enkele aanbevelingen:

- Investeer prioritair in de professionalisering van schoolleiders en leraren met betrekking tot kwaliteitsvolle digitale didactiek. Laat je school niet langer financieel 'wurg' door de focus op gebouwen, maar investeer evenwichtig in de menselijke factor;
- Verken scenario's voor een vernieuwde school- en onderwijsorganisatie; durf lessenroosters om te gooien en volledig te herbekijken en te hertekenen, durf het 'klaslokaal als enige leeromgeving' te doorbreken, varieer in tijd en ruimte, varieer in real-life en digitaal leren. Creëer mogelijkheden om bv. leerlingen eigenaarschap te leren opnemen over hun leren.
- Wees kritisch bij het gebruik van EdTech: beoordeel EdTech allereerst op de onderwijskundige waarde. Niet elke 'gaming'-toepassing – hoe aantrekkelijk ook - is bijvoorbeeld onderwijskundig sterk. Voorzie toekomstgericht – door bijvoorbeeld reallocatie – middelen voor kwaliteitsvolle education technology. De gratis-acties die meerdere aanbieders van EdTech de afgelopen weken mogelijk gemaakt hebben zijn immers niet duurzaam. Gratis toepassingen zijn vaak niet ontwikkeld vanuit experten-teams en via jarenlang wetenschappelijk onderzoek.
- Experimenteer bewust met 'lage-bandbreedte'-vormen van digitaal leren. Je kan er een sterke didactiek mee mogelijk maken en tegelijk minder risico lopen leerlingen die moeilijker toegang hebben tot het internet massaal te verliezen. Probeer bijvoorbeeld eens met een 'blog' te werken en debat en discussie bij de leerlingen 'uit te lokken' en daardoor het leereffect te verhogen. Als tegenvoorbeeld van het gebruik van video's die véél bandbreedte vragen.

- Gelet op de complexe en boeiende uitdagingen die op ons afkomen, is het aangewezen om met andere leraren teacher teams te vormen: professionele leergemeenschappen waarin laagdrempelig aan de onderwijsontwikkeling gewerkt wordt, waar experiment mogelijk is, waar creatie-leren in de praktijk gebracht wordt.

Maar voor nu: geniet van die welverdiende vakantie!

Pieter Sprangers is werkzaam als onderwijsdesigner. Hij leeft in parallelle werelden: als wetenschappelijk onderzoeker en docent is hij verbonden aan Karel de Grote Hogeschool, Universiteit Antwerpen en IADE creative university. Daarnaast is hij werkzaam als ondernemer (domo de refontiro) en begeleidt hij al meer dan 15 jaar scholen. Hij scout al vele jaren EdTech toepassingen en brengt met Eduten AI naar de Vlaamse en Nederlandse scholen.

Meer info : <https://onderwijs.domoderefontiro.be> en op de youtube, facebook en linkedin-pagina van domo de refontiro.

Schrijf je in op onze nieuwsbrief

Met de steun van

e-mailadres*

B

Koning
Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

Inschrijven

[Privacy - Cookies](#)

[Design by Mia](#)